

SCHIJNHEILIGE COMMOTIE

China beperkt de export van zeldzame metalen. De rest van de wereld schreeuwt moord en brand. Schijnheilig.

TEKST: BERT VAN DIJK
(FREELANCECORRESPONDENT IN SJANGHAI)

China produceert ongeveer 97 procent van alle zogenaemde zeldzame metalen, zeventien elementen die essentieel zijn voor de productie van hightechapparatuur, groene energie en geavanceerd defensiemateriaal. China heeft daarmee dus bijna een monopolie op de productie van deze grondstoffen. Nu China heeft aangekondigd een aantal exportbeperkingen in te voeren, reageert de rest van de wereld geschokt en beseft hoe afhankelijk ze is geworden van China. Gelauwerd econoom Paul Krugman schreef er onlangs een column in de New York Times over, waarin hij China een schurkenstaat noemt die niet volgens de spelregels wil spelen.

HYPOCRIET EN UNFAIR

Anders dan veel mensen denken, is het niet een keuze geweest van China zelf, maar van de rest van de wereld om het een monopolie op de productie van die grondstoffen te geven. De zeldzame metalen komen namelijk ook in grote reserves voor in Australië, Zuid-Afrika en de Verenigde Staten. De Chinese reserves bedragen naar schatting slechts iets meer dan een derde van de totale wereldvoorraad.

Dat die andere landen niets doen met hun reserves, heeft alles te maken met het feit dat ze de productie liever aan China overlieten. Veel westerse mijnen besloten in de jaren tachtig en negentig te stoppen omdat de productie goedkoper in China kon plaatsvinden. Niet alleen zijn de arbeidslonen daar lager, China nam het lange tijd ook niet zo nauw met milieuregels. Het

winnen van zeldzame metalen is een zeer verontreinigend productieproces, reden waarom het Westen dat graag aan China overliet. In de jaren die volgden bouwde China zo zijn feitelijke monopolie op. De rest van de wereld stond erbij en keek ernaar. En nu het besef doordringt dat China in deze strategisch belangrijke markt aan de touwtjes trekt, schreeuwt de wereld moord en brand.

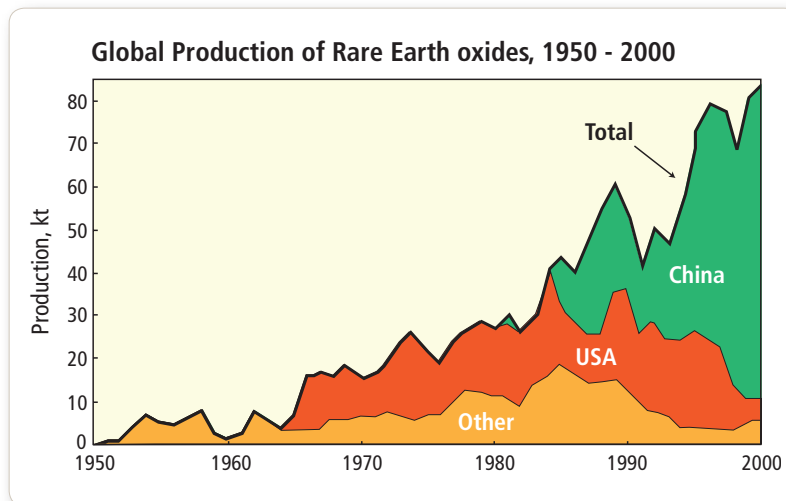
Dat is niet alleen hypocriet, maar deels

STIMULANS VOOR CONCURRENTIE

Een monopolie leidt onder 'normale omstandigheden' vaak tot schaarste, hoge prijzen en excessieve winsten. Dat is niet het geval met de zeldzame metalen. Integendeel. De prijzen stijgen de laatste weken weliswaar flink, maar al die jaren dat China dat feitelijke monopolie heeft gehad, heeft de wereld geprofiteerd van extreem lage prijzen en voldoende aanbod. Chinese mijnen verdienen nauwelijks iets met hun 'monopolie'.

"Omdat er zo veel werd geproduceerd ontstond er overaanbod en zijn de prijzen per kilo in elkaar gezakt tot niveaus waarmee nog geen stronk kool kan worden gekocht", aldus de Chinese staatskrant People's Daily vorig jaar.

Met de recente nieuwe beperkende maatregelen pakt China voor het eerst 'het wilde Westen' in de hoek van de zeldzame metalen aan. Dat is goed voor iedereen die meent dat China meer zou moeten doen aan het beschermen van het milieu en dat is

ook unfair. Vooral Japan zou de hand in eigen boezem moeten steken, schrijft John Gong van de University of International Business and Economics in Peking. Japan heeft jarenlang goedkoop grote hoeveelheden grondstoffen in China opgekocht tegen lage prijzen. De voorraden in Japan zijn zo groot dat ze daar volgens Gong de komende twintig jaar geen enkele import nodig hebben. Daardoor kunnen ze relatief goedkoop producten maken, zoals de Toyota Prius, en daar veel geld mee verdienen.

goed voor iedereen die gelooft in een vrije markt, want door de export te beperken dwingt China andere landen ook weer zeldzame metalen te gaan produceren. Overal in de wereld worden nu weer mijnen geopend of plannen daarvoor gemaakt. Dat kost veel geld en veel landen hebben een technologische achterstand opgelopen, maar door nu een signaal af te geven, stimuleert China concurrentie en garandeert het zo dat er ook op de lange termijn voldoende aanbod van zeldzame metalen zal zijn. ■